

kort en goed zulke vragen af. In zijn jeugd, ja, toen was het wat anders. Lachend vertelt hij als een volleerd „pompier” begonnen te zijn. Toen werkte hij geheel naar de naturalistische formule. Hij woonde in Engeland en in Rusland is veel van dat kleine werk verdwaald.

Sindsdien is er meer begrip gekomen voor de opvatting, waar hij van uitgaat. Vroeger waren de koopers meest Engelschen en Amerikanen. Op de laatste tentoonstelling waren het allen Franschen, die hem belangstelling toonden. In den loop van jaren hebben hij en de zijnen school gemaakt en Zadkine stond verrast, toen Unamuno, de Spaansche wijsgeer, die door zijn regeering gevangen werd gezet en sinds zijn bevrijding hier woont, bij een bezoek aan de tentoonstelling voor de vuist weg een stuk gewoon papier vernuftig wrong en vouwde tot er een zittende pad uit te voorschijn kwam. Op die manier tooverde hij ook een aap en andere dieren. Zadkine stond er bewonderend versted van en behield de geestige pad. Bizonder karakteristiek is de gehurkte houding met de lange lijnen van de pooten en iets bizonders is het, zooals het beest het licht vangt.

Bij verscheiden van zijn eigen werken weet Zadkine kenschetsende bijzonderheden te vertellen. Hij wijst op het kubistische karakter erin en aanvaardt het als een betrekkelijke of voorbijgaande verschijning, die haar nut had. Er is een vergulde romp, die hij lang geleden maakte, maar toen was het een heele figuur. In den loop der jaren ontdeed hij den romp van overtolligheden en in zijn huidige gedaante bevat hij hem eigenlijk nog niet. Best mogelijk, zegt hij, dat ik hem nog eens breek en er twee afzonderlijke sculpturen van maak. Ik spreek hem van zijn neiging, de beenen te verkorten en hij antwoordt, niet te zien, dat ze te kort zijn. Zoo moet de verhouding, meent hij, wezen en dit geeft hem aanleiding te spreken over het belang van het gewicht of volumen in de beeldhouwkunst. Wie schilderijen van Picasso kent weet, dat ook deze met opzet de armen en beenen aan zijn naakten verdikt.

Een waarborg tegen verstarring is behalve Zadkine's natuurlijke veerkracht, die het leven makkelijk aanvaardt, zijn vermogen tot gestadige vernieuwing en verfrissching. Niet lang geleden stelde hij te Brussel ten toon. Hij toonde er een gansche reeks „gouaches”, van een verblijf te Como meegebracht. Hij was er heen gegaan om een fontein, werk van zijn handen, te plaatsen in een tuin. Hoe verlangt hij naar zulke opdrachten in Frankrijk, in de stad van zijn inwoning vooral, van overheidswege of van particulieren. Van de eerste is weinig te verwachten, al kan ook ten opzichte van openbare fonteinen van de tentoonstelling van sier- en nijverheidskunst een bevruchtende werking zijn uitgegaan. Daar stonden van die dingen, welke de moderne eischen van architectuur en bouwbeeldhouwkunst naderden, zoo niet eraan beantwoordden. Zadkine zelf had er een staal van de laatste, geen fontein.